

Π Ε Ζ Ο Υ Λ Α
δημιουργία πρότυπου αγροκτήματος στην
περιοχή της Τριχωνίδας

ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΓΚΕΚΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ : ΠΡΟΤΥΠΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΤΡΙΧΩΝΙΔΑΣ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΓΚΕΚΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ

Ολοένα και περισσότερο γίνεται λόγος για τις νέες «εναλλακτικές» μορφές τουρισμού (αγροτουρισμός, οικοτουρισμός, γαστρονομικός τουρισμός, εκπαιδευτικός, υγείας, αρχαιολογικός κ.λπ.). Ο επισκέπτης πια προσπαθεί να συνδυάσει αναψυχή και ξεκούραση με τη διεύρυνση του τρόπου ζωής του, ικανοποιώντας την ανάγκη του για γνώση πρωτόγνωρων εμπειριών καθώς επίσης και για επαφή με ένα παρθένο φυσικό περιβάλλον απαλλαγμένο από οποιαδήποτε ανθρώπινη παρέμβαση. Στα πλαίσια αυτά εντάσσονται πλέον νέοι προορισμοί με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και νέες μονάδες υποδοχής των τουριστών στις περιοχές αυτές.

Στόχος της παρούσας διπλωματικής είναι η δημιουργία ενός σύγχρονου συγκροτήματος αγροτουρισμού στην ευρύτερη περιοχή της λίμνης Τριχωνίδας. Το σύστημα χωροθετείται εκτός του οικισμού των Σιτραλώνων, που απέχει 30χλμ από την πόλη του Αγρινίου. Το οικόπεδο επιλέχθηκε λόγω της αμφιθεατρικής του θέσης, της καταλληλότητας του για τις επιλεγμένες καλλιέργειες και τις κοντινές του αποστάσεις από τα αστικά κέντρα της περιοχής, Αγρίνιο και Θέρμο.

Η πρόταση περιλαμβάνει τη κατασκευή ξενώνων, εργαστηρίων για την επεξεργασία των προϊόντων, χώρου υποδοχής-αγοράς προϊόντων-αναψυκτηρίου, κοινού εστιατορίου για τους κατοίκους και χώρων καλλιέργειας (ελαιώνας-αμπελώνας- μελίσι)

Η πρόταση έχει σκοπό την ενεργή ενασχόληση ατόμων στη γραμμή παραγωγής καθώς και την εξοικείωση τους με σύγχρονους τρόπους και μέσα καλλιέργειας. Ο κάτοικος έχει τη δυνατότητα να μετέχει στις εργασίες του αγροκτήματος και να μαθαίνει τους νέους τρόπους καλλιέργειας και επεξεργασίας. Δίνεται η δυνατότητα δημιουργίας νέων σχέσεων με τη γη, τη φύση.

Πέρα τούτων η δημιουργία του συγκροτήματος θα αναδείξει την περιοχή και θα δώσει ώθηση στη τοπική βιομηχανία τουρισμού. Σε ένα μέρος της δυτικής Ελλάδας ιδιαίτερα παραγκωνισμένο τουριστικά και κυρίως σε ότι αφορά τον αγροτουρισμό, προτείνεται η δημιουργία μιας μονάδας αναγκαίας για την προβολή της περιοχής. Ο επισκέπτης-κάτοικος θα έχει τη δυνατότητα παράλληλα με τη συμμετοχή του στις εργασίες και την εκμάθηση των νέων τεχνολογιών στην παραγωγή, να μάθει για την ιστορία και τη σχέση των όσων καλλιεργούνται με την περιοχή, πως επέδρασαν στους κατοίκους, τις μεταβολές που επήλθαν και τη σχέση όλων αυτών με τη μεγαλύτερη λίμνη της Ελλάδας, την αναγκαιότητας της για την ύπαρξη όλων των ζωντανών πλασμάτων που εγκαταστάθηκαν στη περίμετρο της. Εκτός βέβαια των δραστηριοτήτων που συνδέονται με το αγρόκτημα, οι επισκέπτες θα μπορούν να συμμετέχουν σε εκδρομές και περιπάτους σε παραλήμνια μονοπάτια για να γνωρίσουν από κοντά την πανίδα και τη χλωρίδα της λίμνης και σε κοντινούς οικισμούς, ώστε να κατανοήσουν τη σημασία της λίμνης στον τρόπο ζωής των κατοίκων ους.

SUMMARY : CREATION OF A MODERN AGROTOURISM COMPLEX IN THE SURROUNDING AREA OF THE LAKE TRICHONIDA

STUDENT : LAMPRINI GKEKA

SUPERVISOR : GEORGE TRIADAFILLIDIS

The growing attention of the alternative forms of tourism (ecotourism, food tourism, agro-rural tourism, cultural , social, educational, medical etc) is a fact. The visitor is now trying to combine leisure and relaxation ,by satisfying the need for unique experiences and by coming closer to an environment, free of any human intervention. Therefore, many regions with special characteristics are developing facilities, suitable for the alternative tourist, becoming in that way popular destinations.

This thesis is aiming at the creation of a modern agrotourism complex in the surrounding area of the lake Trichonida. The complex is located outside the the settlement of Sitralonon, which is 30 km away from Agrinion city. The plot is chosen because of the amphitheatrical position, the land suitability (suitable for the chosen cultivations) and its short distances from the city centers of Agrinion and Thermo. The proposal includes the construction of guest houses, laboratories for the elaboration of the products, market place, coffee shop, canteen and farms (grove, vine, honey). It is aiming at the participation of tourists in line production as well as the familiarization of modern ways and means of cultivation. A bond between nature and them is developing.

In conclusion, the complex can provide several advantages or the region: income, employment, use accommodation, activities, natural resource conservation, recreation and education. The tourist, apart form the fact that will get to participate in the production step by step, will also have the chance to visit and learn more about the surrounded areas. He can see at first hand how the history is connected with the land and the residents, how the lake is affected by all these and how important are the flora and fauna that have been developed around the lake.

Π Ε Ζ Ο Υ Λ Α

**δημιουργία πρότυπου αγροκτήματος στην
περιοχή της Τριχωνίδας**

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ**

**ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2014
ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΓΚΕΚΑ**

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ο τουρισμός ως φαινόμενο- Ιστορική αναδρομή.....	5
Το φαινόμενο στην Ελλάδα.....	5
Η επιλογή της περιοχής παρέμβασης.....	6
Καλλιέργειες.....	7
Τοποθέτηση κτισμάτων.....	8
Masterplan.....	9
Κάτοψη.....	10
Τομές - Όψεις.....	11
Κατόψεις-Τομές-Όψεις Ξενώνων.....	12
Κατόψεις-Τομές-Όψεις Εργαστηρίων.....	14
Κατόψεις-Τομές-Όψεις Υποδοχής-Εστιατορίου.....	15
Φωτορρεαλιστικά.....	16

Ο Τουρισμός ως φαινόμενο- Ιστορική αναδρομή

Ο τουρισμός αποτελεί ένα σύνθετο κοινωνικοοικονομικό φαινόμενο με μεγάλη δυναμική τα τελευταία εξήντα χρόνια. Ορίζοντας τον ως τη μετακίνηση μεγάλου τμήματος πληθυσμού σε περιοχή διαφορετική της διαμονής του με σκοπό την ψυχαγωγία και την αναψυχή, η έννοια του τουρισμού είναι σχετικά νέα.

Από το 15ο αιώνα έως και τη βιομηχανική επανάσταση (1760-1840) ο τουρισμός ήταν προνόμιο των υψηλών τάξεων και αναφερόταν στο ταξίδι που γίνονταν από τους πλούσιους νέους στην κεντρική Ευρώπη και είχε εκπαιδευτικό χαρακτήρα. Με την ακμή των σιδηρόδρομων και των ατμόπλοιων η παράδοση αυτή επεκτάθηκε και στις χαμηλότερες τάξεις. Η εμφάνιση του ελεύθερου χρόνου, μετά τη βιομηχανική επανάσταση, σε συνδυασμό με τις κοινωνικές ανακατατάξεις που επήλθαν και οδήγησαν στην εμφάνιση της αστικής τάξης, είχαν ως αποτέλεσμα την εγκαθίδρυση των ταξιδιών ως μέσο πια αναψυχής.

Ο μοντέρνος τρόπος τουρισμού, αναφέρεται συχνά ως μαζικός τουρισμός, αναπτύχθηκε κυρίως με την εξέλιξη και τα τεχνολογικά επιτεύγματα στις μεταφορές, επιτρέποντας την άμεση και άνετη μετακίνηση από περιοχή σε περιοχή. Τα τελευταία χρόνια κάνουν την εμφάνιση τους νέες μορφές τουρισμού, όπως ο αγροτουρισμός, οικοτουρισμός περιηγητικός τουρισμός, συνεδριακός τουρισμός κ.α., που προσπαθούν να καταστήσουν βιώσιμο τον τουρισμό, να προβάλλουν το φυσικό περιβάλλον και τις τοπικές ιδιομορφίες.

Το φαινόμενο στην Ελλάδα

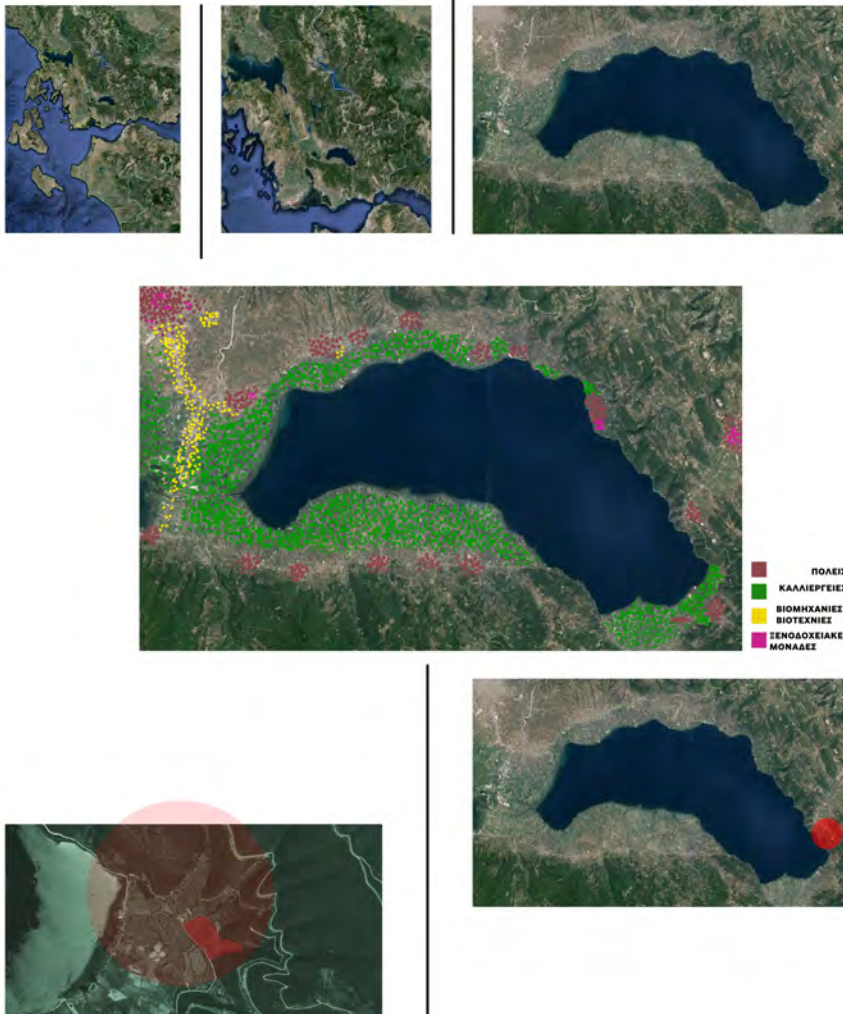
Στην Ελλάδα τα πρώτα δείγματα συγκρότησης και διαχείρισης των τουριστικών πόρων εμφανίζονται το 1929 με τη δημιουργία της τουριστικής αστυνομίας και την πρώτη σύσταση του ΕΟΤ υπό την εποπτεία του υπουργείου Οικονομίας (θα ακολουθήσουν άλλες δύο). Η πρώτη ακμή του τουρισμού έρχεται την περίοδο 1955-63, όπου αποτελεί ένα από τα λεγόμενα 4 πόδια της ελληνικής οικονομίας της πρωθυπουργίας του Κ. Καραμανλή. Από τότε αποτέλεσε βασικό πυλώνα της οικονομίας ενώ δόθηκε ιδιαίτερα μέριμνα και φροντίδα για την παροχή αξιόλογων υπηρεσιών στους τουρίστες. Το 1989 συστάθηκε για πρώτη φορά υπουργείο Τουρισμού, μέχρι το 1991 οπότε καταργήθηκε. Από τότε πολλές φορές επανασυγκροτήθηκε και διαλύθηκε έως και το 2012 που λειτούργησε ξανά.

Όπως και στον υπόλοιπο κόσμο έτσι και στην Ελλάδα πρόσφατα κάνουν την εμφάνιση τους νέες μορφές τουρισμού, που παίζουν καταληκτικό ρόλο στην προώθηση και αναγνώριση του ελληνικού τρόπου ζωής, πολιτισμού, φυσικού περιβάλλοντος και προϊόντων παραγωγής. Η κατάσταση αυτή έχει διευρύνει τις επιλογές των επισκεπτών όσον αφορά την περιοχή του ταξιδιού τους και έχει οδηγήσει στη δημιουργία καταλυμάτων σε τόπους που δεν ήταν παραδοσιακά τουριστικοί.

Η επιλογή της περιοχής παρέμβασης

Στα πλαίσια αυτά η έρευνα στράφηκε προς την περιφέρεια της δυτικής Ελλάδας και συγκεκριμένα στην περιοχή της λίμνης Τριχωνίδας του νομού Αιτωλοακαρνανίας. Η επιλογή βασίστηκε σε ορισμένες παραμέτρους όπως τη γνώση της περιοχής, της μοναδικότητάς της ως πλούσιου υδροβιότοπου, την ανάγκη προβολής της, την ποιότητα και ιστορία των τοπικών καλλιεργειών, την ιδιαίτερη σχέση της λίμνης με τους κατοίκους και τον τρόπο ζωής τους και την καταλληλότητα της (κυρίως του οικοπέδου) όσον αφορά τις μεταφορές και τη σύνδεση με τα αστικά κέντρα της περιοχής.

Λόγω των ιδιομορφιών και του χαρακτήρα της περιοχής η δημιουργία μιας μονάδας αγροτουρισμού κρίθηκε ιδανική. Έτσι με αυτή τη βασική αρχή τέθηκαν και κάποιοι κύριοι στόχοι που πρέπει να ικανοποιήσει το συγκρότημα: δυνατότητα στον επισκέπτη για διακοπές σε φιλόξενο κλίμα μέσα στη φύση, παροχή τεχνογνωσίας για την παραγωγή προϊόντων και συμμετοχή σ αυτή, διατήρηση και προβολή τοπικής αρχιτεκτονικής, επαφή με τη φύση μέσω δραστηριοτήτων, δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, περιφερειακή ανάπτυξη και βελτίωση/ προώθηση τοπικών προϊόντων.

Η επιλογή της περιοχής παρέμβασης

Το σύστημα τοποθετείται εκτός του οικισμού Σιτράλωνα, που απέχει 30 χλμ από την πόλη του Αγρινίου. Το οικόπεδο επιλέχθηκε λόγω της αμφιθεατρικής του θέσης, της καταλληλότητας του για τις καλλιέργειες και από τις κοντινές του αποστάσεις από τα αστικά κέντρα Αγρινίου και Θέρμου.

Καλλιέργειες

Σε συνδυασμό με την επιλογή οικοπέδου έγινε και η επιλογή των καλλιεργειών που θα υπάρχουν στη μονάδα. Εδώ βασικό ρόλο έπαιξε η υπάρχουσα τεχνογνωσία για αυτές, η καταλληλότητα του εδάφους και των περιβαλλοντικών συνθηκών και η παράδοση. Επιλέχθηκαν τρία προϊόντα, ελιά, σταφύλι και μέλι.

Η χωροθέτηση γίνεται με βάση τις ανάγκες των προβλεπόμενων καλλιεργειών και την υπάρχουσα κατάσταση. Έτσι ο ελαιώνας τοποθετείται στο νότιο τμήμα του οικοπέδου σε έδαφος με κλίση και νότιο προσανατολισμό, οι κυψέλες τοποθετούνται στο πάνω τμήμα του οικοπέδου σχετικά μακριά από το κέντρο του οικοπέδου και το δρόμο ώστε τα μελίσσια να μην ενοχλούνται από θορύβους. Τέλος ο αμπελώνας εδράζεται στο υψηλότερο τμήμα του οικοπέδου όπου το έδαφος είναι ιδιαίτερα αποστραγγιστικό και οι συνθήκες μικροκλίματος που δημιουργούνται ευνοούν την ανάπτυξη του.

ελιά:	χαρακτηριστική καλλιέργεια της περιοχής σχετικά εύκολη διατήρηση ελαιώνα παραγωγή ελαιολάδου (απαραίτητο στοιχείο μεσογειακής διατροφής)
μελίσι:	η ποικιλία των φυτών στην ευρύτερη περιοχή της λίμνης σχετικά εύκολη διατήρηση παραγωγή μελιού μεγάλης διατροφικής αξίας
αμπέλι:	επαναφορά της καλλιέργειάς του μετά από χρόνια παραγκωνισμού κατάλληλο αποστραγγιστικό έδαφος για την καλλιέργεια του παραγωγή κρασιού μεγάλης διατροφικής αξίας

το μάζεμα γίνεται κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου (κυρίως τους μήνες οκτώβριο και νοέμβριο)
ο τρύγος του μελισσιού ξεκινάει τον μήνα Ιούνιο και διαρκεί όσο χρειαστεί για τη συλλογή του μελιού από τις κηρήθρες
ο τρύγος των σταφυλιών γίνεται κυρίως τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο

η χωροθέτηση γίνεται με βάση τις ανάγκες των προβλεπόμενων καλλιεργειών και την υπάρχουσα κατάσταση.
έτσι ο ελαιώνας τοποθετείται στο νότιο τμήμα του οικοπέδου σε έδαφος με κλίση και νότιο προσανατολισμό,
οι κυψέλες τοποθετούνται στο πάνω τμήμα του οικοπέδου σχετικά μακριά από το κέντρο του οικοπέδου και το δρόμο ώστε τα μελίσσια να μην ενοχλούνται από θορύβους.
τέλος ο αμπελώνας εδράζεται στο υψηλότερο τμήμα του οικοπέδου όπου το έδαφος είναι ιδιαίτερα αποστραγγιστικό και οι συνθήκες μικροκλίματος που δημιουργούνται ευνοούν την ανάπτυξη του.

Τοποθέτηση Κτισμάτων

Σε κοντινές αποστάσεις από αυτές τοποθετούνται τα εργαστήρια επεξεργασίας των προϊόντων ώστε να διευκολύνεται η μεταφορά τους από το χωράφι. Ανάμεσα στα εργαστήρια υπάρχει ένα μικρό κτίριο εστιατόριο όπου θα είναι δυνατή η ανάπαυση όσων συμμετέχουν στις εργασίες. Η πρώτη αυτή κατανομή σε συνδυασμό με τη χάραξη του βασικού οδικού άξονα που συνδέει τις μονάδες και τη μορφολογία του εδάφους οδήγησε και στην τοποθέτηση των υπόλοιπων κτιρίων. Έτσι στο κέντρο του οικοπέδου τοποθετούνται οι ξενώνες. Σε αυτούς περιλαμβάνονται δύο τύποι κατοικιών: μια μεγάλη (με δύο υπνοδωμάτια) και μία μικρή (με ένα υπνοδωμάτιο), με νοτιανατολικό προσανατολισμό. Η μέγιστη χωρητικότητα του συγκροτήματος είναι 10 άτομα. Στην είσοδο του οικοπέδου βρίσκεται το κτίριο υποδοχής-έκθεσης-αναψυκτηρίου. Το κτίριο είναι κλιμακωτό με κάθε λειτουργία να καταλαμβάνει ένα επίπεδο, ενώ στο σύνολο του είναι χωμένο στο έδαφος ακολουθώντας την κλίση του εδάφους. Είναι το κτίριο με τον περισσότερο δημόσιο χαρακτήρα μιας και περιλαμβάνει την έκθεση-αγορά των προϊόντων που παράγονται και το αναψυκτήριο.

Τα κτίρια χαρακτηρίζονται από τη λιτή τοπική αρχιτεκτονική και είναι κατασκευασμένα από πέτρα. Οι χώροι των εργαστηρίων διακρίνονται για το μεγάλο τους ανάπτυγμα ώστε να είναι ενιαίοι και να επιτρέπουν την τοποθέτηση των απαραίτητων μηχανημάτων και τις κινήσεις σ' αυτούς. Οι μεγάλες διαστάσεις ευνοήθηκαν από την ενσωμάτωση μεταλλικών κάθετων στοιχείων στον πέτρινο σκελετό. Οι ξενώνες είναι αμιγώς πέτρινα κτίσματα. Στηρίχτηκαν στην ιδέα του τετράγωνου περιγράμματος και δεν παρουσιάζουν πολυπλοκότητα στην κάτοψη. Προέκυψαν από την απλότητα που χαρακτηρίζει τη ζωή στην ύπαιθρο. Στις στέγες τους εφαρμόζονται κεραμίδια σύγχρονης τεχνολογίας με φωτοβολταϊκά συστήματα για να καλύπτουν τις ανάγκες ηλεκτρισμού τους.

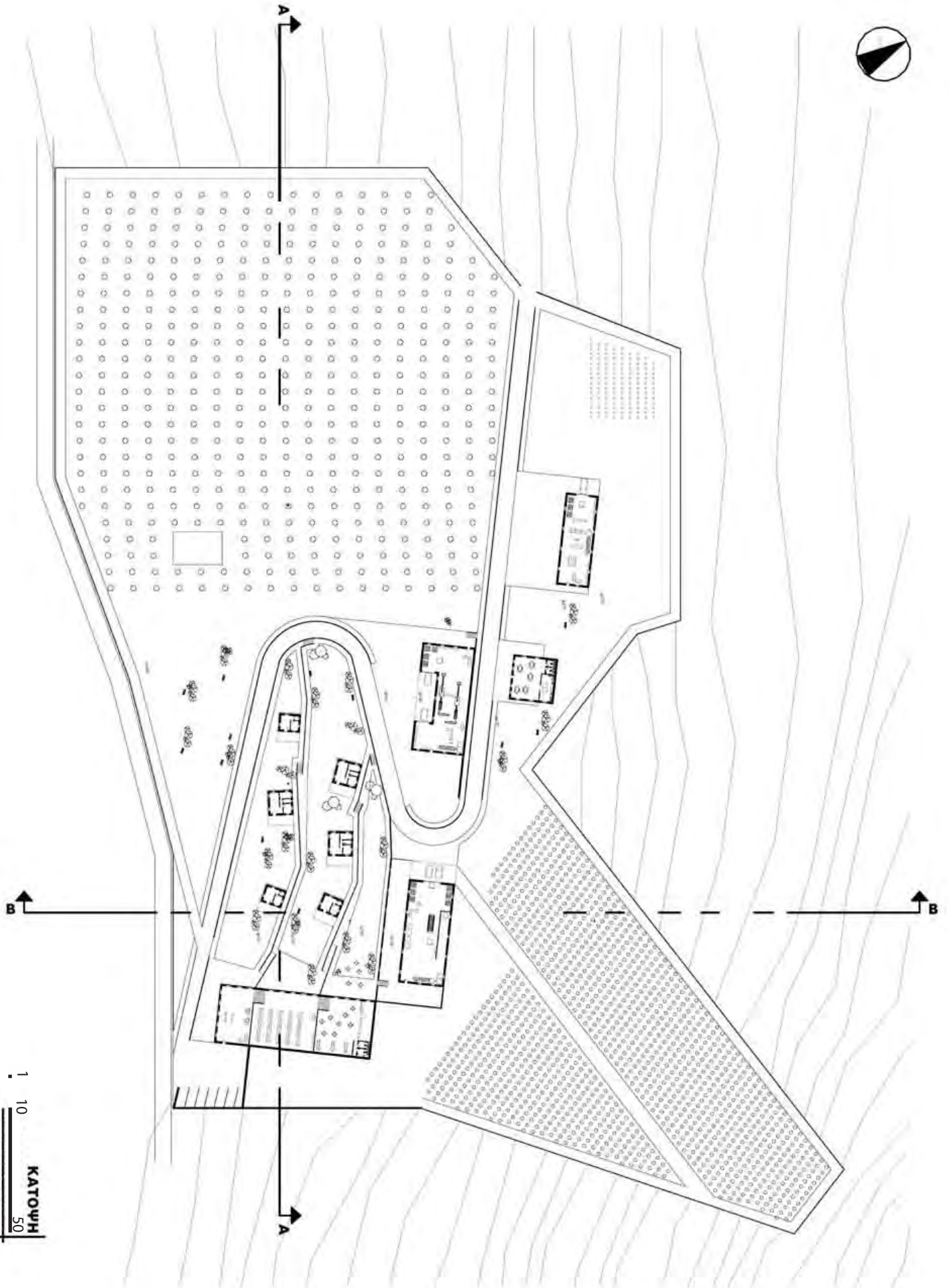

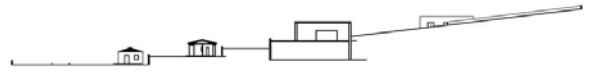
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΣΕΩΝ

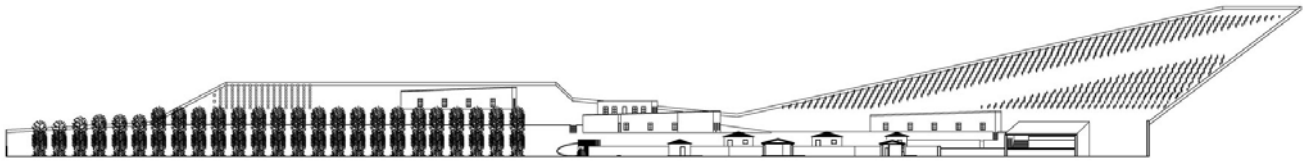
ΚΑΤΟΨΗ
50
10
1

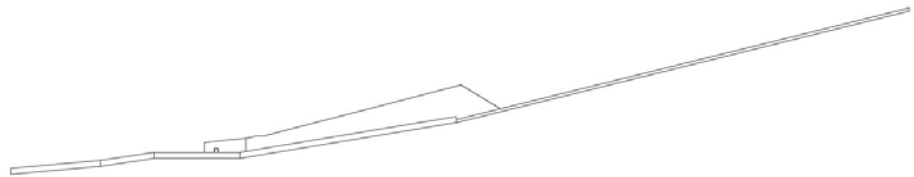

ΤΟΜΗ Β-Β'

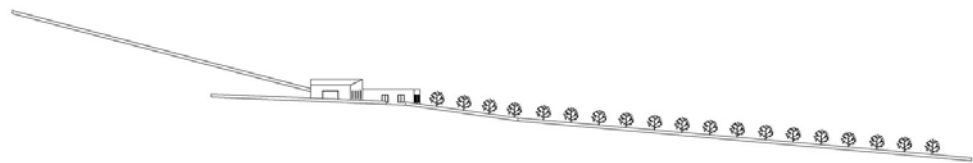

ΤΟΜΗ Α-Α'

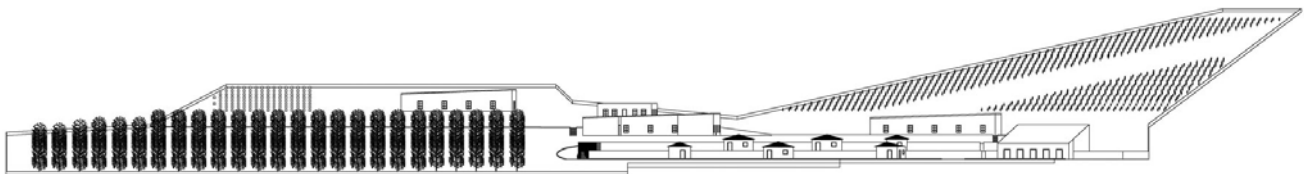
ΤΟΜΕΣ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ

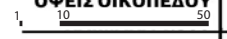

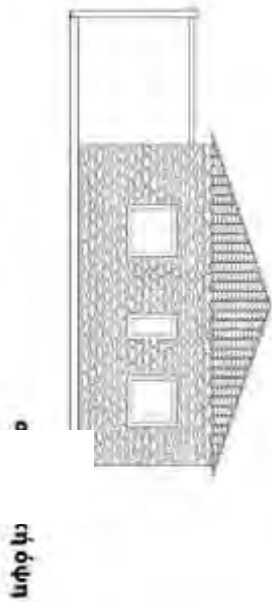
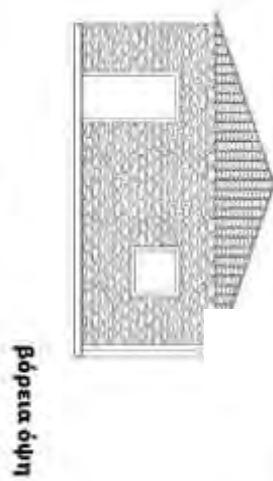
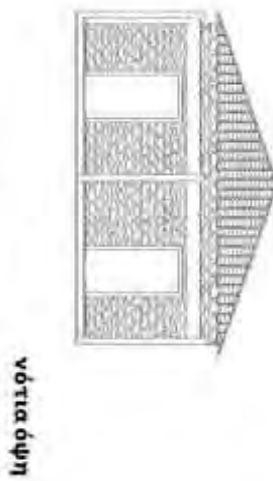
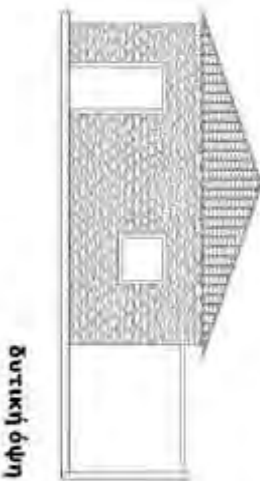
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

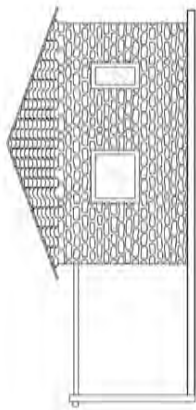

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

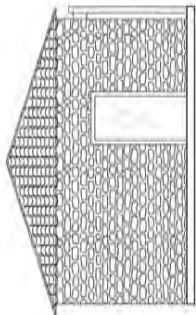
ΟΨΕΙΣ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

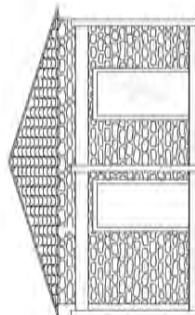

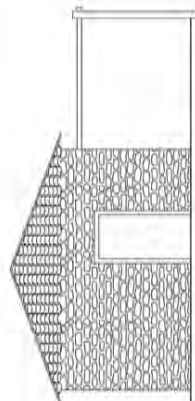
ανατολική όψη

βόρεια όψη

νότια όψη

δυτική όψη

τομή Β-Β\'

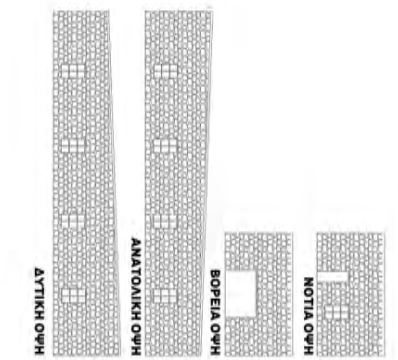
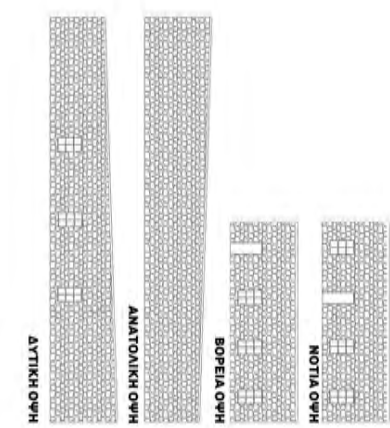
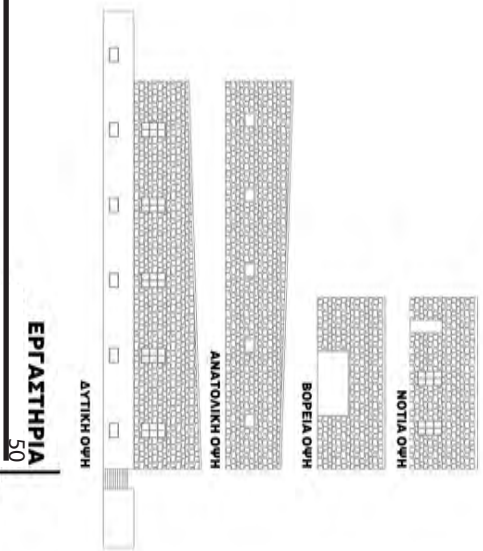
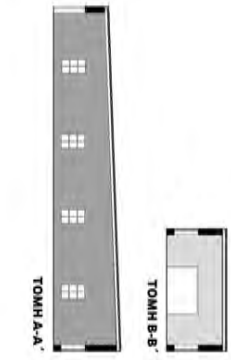
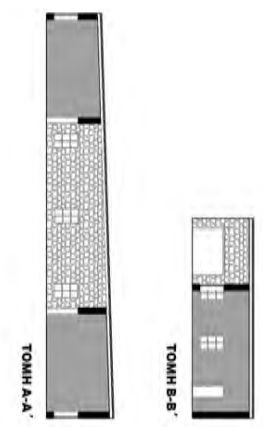
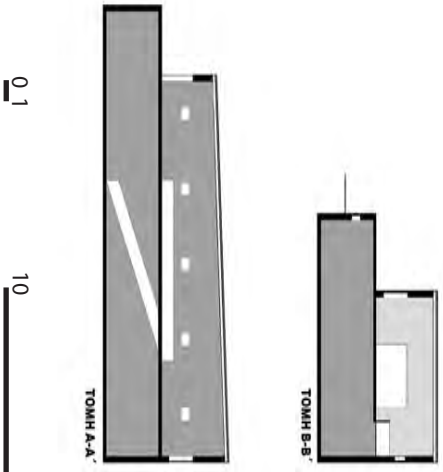
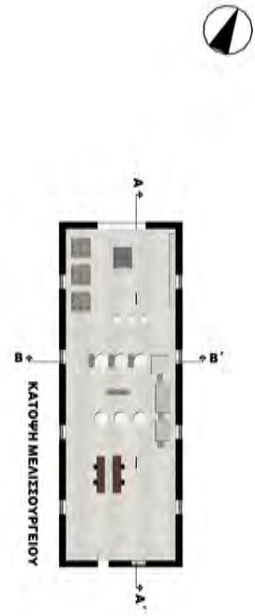
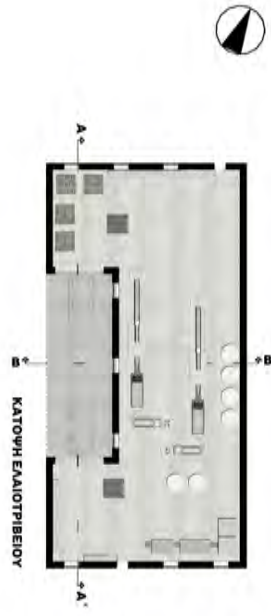
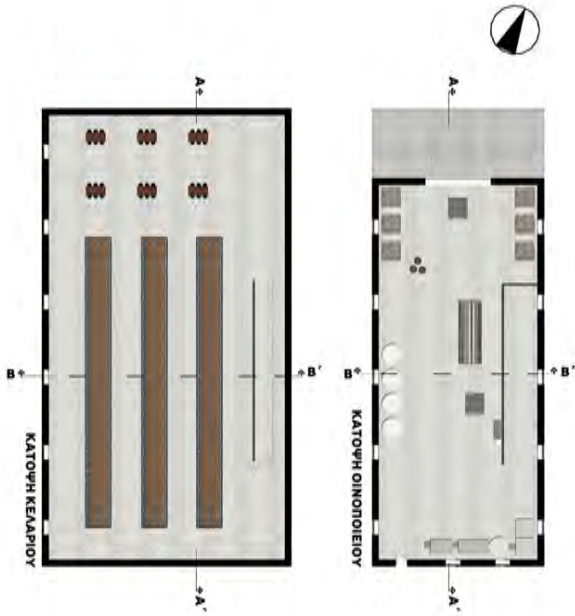

τομή Α-Α\'

κάτοψη
μικρής κατοικίας

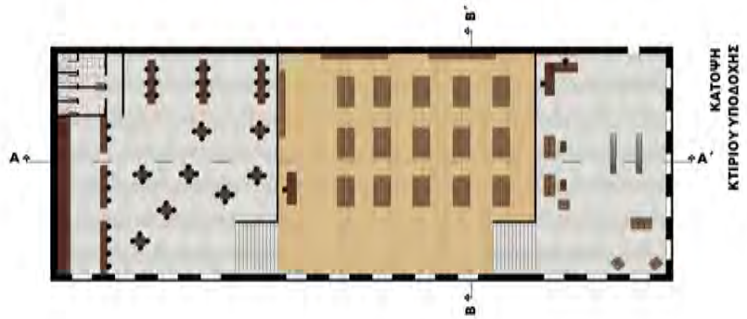
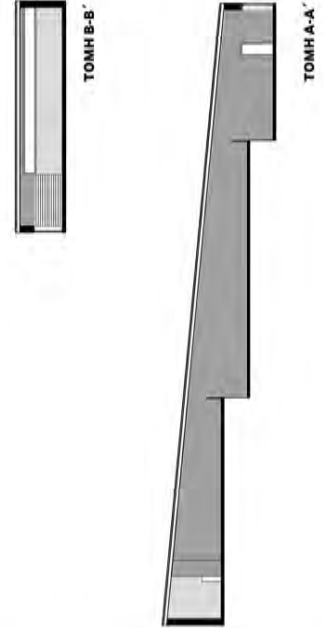
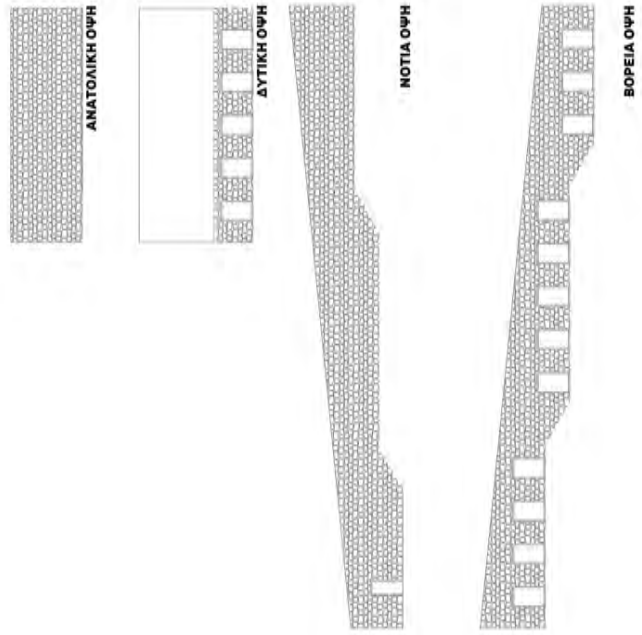
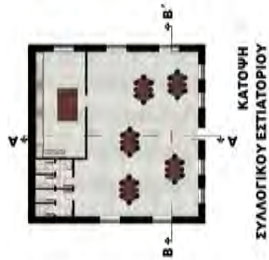
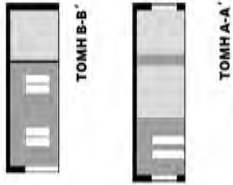
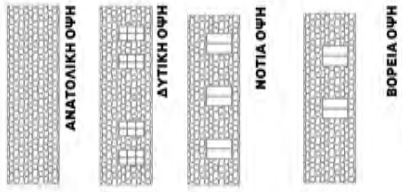

0.1

10

50

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ - ΥΠΟΔΟΧΗ

50

10

0.1

Η πρόταση έχει σκοπό τόσο τον εκσυγχρονισμό της επεξεργασίας των προϊόντων, όσο και την ενεργή ενασχόληση νέων ανθρώπων στη γραμμή παραγωγής. Ο κάτοικος έχει τη δυνατότητα να μετέχει στις εργασίες του αγροκτήματος και να μαθαίνει τους νέους τρόπους καλλιέργειας και επεξεργασίας. Δίνεται η δυνατότητα δημιουργίας νέων σχέσεων με τη γη, τη φύση. Πέρα βέβαια των δραστηριοτήτων που συνδέονται με το αγρόκτημα, οι επισκέπτες θα μπορούν να συμμετέχουν σε εκδρομές και περιπάτους σε παραλίμνια μονοπάτια για να γνωρίσουν από κοντά την πανίδα και τη χλωρίδα της λίμνης και σε κοντινούς οικισμούς ώστε να κατανοήσουν τη σημασία της λίμνης στον τρόπο ζωής των κατοίκων τους.

Εκτός του αντίκτυπου που θα έχει στους επισκέπτες θα ευνοήσει και την τοπική κοινωνία. Νέοι αγρότες θα μπορούν να επισκέπτονται και να ενημερώνονται για τις νέες τεχνολογίες, θέσεις εργασίας θα δημιουργηθούν, ενώ θα βελτιωθούν και θα προωθηθούν τα τοπικά προϊόντα. Η δημιουργία του συγκροτήματος θα αναδείξει την περιοχή και θα δώσει ώθηση στη τοπική βιομηχανία τουρισμού. Σε ένα μέρος της δυτικής Ελλάδας ιδιαίτερα παραγκωνισμένο και περιθωριοποιημένο από την έννοια του τουρισμού και κυρίως του αγροτουρισμού προτείνεται η δημιουργία μιας μονάδας αναγκαίας για την προβολή της περιοχής.

Ο επισκέπτης και ο κάτοικος της περιοχής θα έχει τη δυνατότητα παράλληλα με τη συμμετοχή του στις εργασίες και την εκμάθηση των νέων τεχνολογιών στην παραγωγή, να μάθει για την ιστορία και τη σχέση αυτών των παραγωγών με την περιοχή, πως επέδρασαν στους κατοίκους, τις μεταβολές που επήλθαν και τη σχέση όλων αυτών με τη μεγαλύτερη λίμνη της Ελλάδας, την αναγκαιότητα της για την ύπαρξη όλων των ζωντανών πλασμάτων που εγκαταστάθηκαν στη περίμετρο της.

